

Handläggare
Laura Sanchez
Telefon: 0850802017

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2021-10-21

Handlingsplan för klimatanpassning av Stockholms stad

Remissvar på Handlingsplan för klimatanpassning av
Stockholms stad

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som remissvar på Handlingsplan för klimatanpassning av Stockholms stad.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har i samarbete med berörda nämnder arbetat fram *Handlingsplan för klimatanpassning av Stockholms stad 2021–2024*. Kommunstyrelsen skickade handlingsplanen på remiss för svar senast den 8 november 2021.

Framtagandet av handlingsplanen sker inom ramen för *Stockholms stads miljöprogram 2020–2023*. Stadens klimatanpassningsarbete fokuserar på anpassning för skyfall och värmeböljor.

Förvaltningens bedömning är att handlingsplanen innehåller tydliga aktiviteter där det framgår vilka nämnder som är ansvariga för genomförande och vilka nämnder som har en samrådande funktion. Dock välkomnar förvaltningen en närmare vägledning från berörda fackförvaltningar vad gäller frågan om ansvarsfördelning för hantering av dagvatten.

Förvaltningen bedömer att det kan bli en utmaning att prioritera medel för klimatanpassningar inom ramen för ordinarie budget där även drift och underhåll behöver prioriteras. Därmed föreslår förvaltningen fortsatta satsningar på klimatinvesteringsmedel som kan möjliggöra stadsdelsnämndernas arbete med klimatanpassningar.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden,

stadsdelsnämnderna samt Stockholm Vatten och Avfall AB arbetat fram *Handlingsplan för klimatanpassning av Stockholms stad 2021–2024*.

Kommunstyrelsen skickade handlingsplanen på remiss till stadens samtliga fackförvaltningsnämnder och stadsdelsnämnder för svar senast den 8 november 2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen i samråd med avdelningen för stadsutveckling, medborgarservice och fritid.

Ärendet

I kommunfullmäktiges budget för år 2020 fick kommunstyrelsen i uppdrag att i samarbete med berörda nämnder utarbeta en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor.

Uppdraget sker inom ramen för *Stockholms stads miljöprogram 2020–2023*. I miljöprogrammet finns ett prioriterat mål för klimatanpassningar: mål 3. *Ett klimatanpassat Stockholm* med tillhörande delmål 3.1 *Stärkt förmåga att hantera effekter av skyfall* samt delmål 3.2 *Stärkt förmåga att hantera effekter av värmebölja*.

Av miljöprogrammets prioriterade mål för klimatanpassning framgår att arbetet bör fokusera på att minimera risken för människors liv och hälsa samt förhindra allvarliga störningar av samhällsviktig verksamhet och verksamhet som är viktig för stadens funktionalitet. Av målet framgår även att arbetet bör minska risken för allvarliga materiella skador och allvarlig påverkan på miljön.

Med utgångspunkt i framtida klimatscenarier och genomförda risk- och sårbarhetsanalyser har staden valt att i första hand fokusera klimatanpassningsarbetet på skyfall och värmeböljor. Nedan presenteras aktiviteterna som berör stadsdelsnämnderna i respektive område.

Skyfall

Handlingsplanen innehåller en beskrivning av stadens ambitionsnivå och de principer som ska gälla för skyfallsarbetet.

Av handlingsplanen framgår att Länsstyrelsens rekommendationer och översiktsplanen anger riktningen för vilken hänsyn som ska tas till risken för skyfall och översvämning vid nybyggnation. För staden som redan är byggd omfattar åtgärderna bland annat att ha

rutiner för att anpassa sin verksamhet eller installera olika typer av varningssystem.

Aktiviteterna för anpassning för skyfall omfattar insatser för skyfallssäkring, planering och byggande och stärka stadens robusthet mot skyfall. Tabellen nedan redovisar handlingsplanens aktiviteter där stadsdelsnämnderna har ett ansvar.

Tabell 1. Handlingsplanens aktiviteter gällande anpassning för skyfall där stadsdelsnämnderna har ett ansvar

Aktivitet	Beskrivning
1	Beskriva och konkretisera samhällsviktig verksamhet vid skyfall som utgångspunkt för stadens ambitionsnivå att säkra liv och hälsa.
2	Kompletterande risk- och sårbarhetsanalyser för skyfall inom utpekade riskområden.
4	Framtagande av åtgärdsplaner.
6	Utredning – Riskkartering för skadekostnader vid skyfall.
7	Beredskapsplanering för skyfallssäkring av prioriterade samhällsobjekt på kort sikt.
9	Rutin för nyttjande av olika typer av ytor för skyfallsåtgärder.
10	Ansvarsfördelning för skyfalls- och dagvattenåtgärder.
11	Handledning för skyfallsåtgärder i samband med annan investering i befintlig bebyggelse.
12	Metodutveckling av mångfunktionella skyfalls- och dagvattenåtgärder.
13	Samordning av skyfallsarbete mellan stadens fastighetsägare.

Värmebölja

Handlingsplanen innehåller en beskrivning av stadens ambitionsnivå och de principer som ska gälla för värmebölja och torka. Arbetet med att rusta staden för värmebölja och torka omfattar riskkartläggning, verksamhetsanpassning, att öka stadens robusthet och vattenresurshantering. Tabellen nedan redovisar aktiviteterna som handlingsplanen fastställer och där stadsdelsnämnderna har ett ansvar.

Tabell 2. Handlingsplanens aktiviteter gällande anpassning för värmebölja där stadsdelsnämnderna har ett ansvar

Aktivitet	Beskrivning
1	Utreda principer för stadens hantering av värmebölja
2	Kompletterande risk- och sårbarhetsanalys för värmebölja
3	Ha en planering för verksamhetsanpassning vid värmebölja.
4	Uppnå förmåga att inkludera och hantera effekter av värmebölja i stadsutvecklingsprocessen.
5	Fördjupad värmeanalys för staden.
6	Utreda förslag på åtgärder som ger möjlighet att släcka törsten på offentlig plats, samt genomföra ett pilotprojekt inom ramen för detta.
7	Utreda förutsättningar att spara vatten vid långvarig värme och torra.
8	Utreda förutsättningar för att leda dagvatten från kvartersmark till allmän platsmark i syfte att bevattna växtbäddar och planteringar.

Stadsdelsnämndernas ansvar

Samtliga ansvariga nämnder förväntas införliva handlingsplanens aktiviteter i sina respektive verksamhetsplaner. I detta arbete är samverkan med övriga utpekade viktig för genomförande. Implementeringen kräver att nämnder prioriterar åtgärder och aktiviteter inom ramen för ordinarie verksamhetsplanering och budget.

Likaså förväntas uppföljningen av handlingsplanen ske i samband med ordinarie verksamhetsuppföljning och uppföljning av miljöprogrammet.

Synpunkter och förslag

Förvaltningens klimatanpassningsarbete

Förvaltningens miljö- och klimathandlingsplan 2020–2023 innefattar under prioriterat mål 3 ett flertal aktiviteter för klimatanpassning i stadsdelsområdet. Dessa berör både arbetet för en stärkt förmåga att hantera effekter av skyfall och en stärkt förmåga att hantera effekter av värmebölja. Förvaltningens pågående aktiviteter listas nedan:

- Projekt för växtbäddar med biokol med klimatinvesteringsmedel
- Inventering av parkträd

- Kartläggning av granbarkborres spridning och påverkan på stadsdelens granbestånd
- Framtagande av en åtgärdsplan för att hantera granbarkborrespridning

Förvaltningen bedömer att det i dagsläget finns en god samverkan med trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret vad gäller stadsutvecklingsprojekt och parkinvesteringar. Förvaltningen har även ett gott samarbete med miljöförvaltningen i framtagande av lokala åtgärdsplaner.

Förvaltningen bedömer att det är begränsat med naturligt förekommande vattendrag i stadsdelsområdet. Därmed finns det ett behov av att inom ramen för stadsutvecklingsprojekt skapa fler platser för svalka såsom plaskdammar och vattenlekar. Förvaltningen bedömer att det är viktigt med träd och växtlighet som ger möjligheter till skugga.

Förvaltningen arbetar med att hitta lösningar för att omhänderta dagvatten vid parkupprustningar, planering av nya parker samt i samband med exploateringsprojekt. Ett flertal av de pågående stadsbyggnadsprojekten i stadsdelsområdet innefattar nya dagvattenanläggningar där förvaltningen har ett skötselansvar. Detta förutsätter ökade krav på kompetens och skötsel.

Ökad kunskapsnivå för det långsiktiga arbetet

Förvaltningen bedömer att handlingsplanen för klimatanpassning av Stockholms stad 2021–2024 bidrar med fördjupad kunskap om vilka risker som är förenade med ett förändrat klimat. Ökade kunskapsnivåer om klimatförändringar är väsentliga för att arbeta mot långsiktig klimatanpassning.

Ansvarsfördelning

Förvaltningens bedömning är att handlingsplanen innehåller tydliga aktiviteter där det framgår vilka nämnder som är ansvariga för genomförande och vilka nämnder som har en samrådande funktion. Handlingsplanen lyfter även vikten av samarbete bland berörda aktörer.

I de flesta aktiviteter där stadsdelsnämnderna har ett ansvar (se tabellerna ovan) har stadsdelsnämnderna en samrådande funktion. Det innebär att stadsdelsnämnderna förväntas medverka med information om den egna verksamheten och geografiskt område.

Enligt handlingsplanen ska stadsdelsnämnderna ta ett större ansvar vad gäller kompletterande risk- och sårbarhetsanalyser för skyfall och värmebölja inom de utpekade riskområden som ligger under stadsdelsnämndernas rådighet. Likaså förväntas stadsdelsnämnderna ta fram åtgärdsplaner för klimatanpassning i dessa områden. Arbetet genomförs i samarbete med berörda fackförvaltningar såsom trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden.

Gällande ansvarsfördelning för dagvatten instämmer förvaltningen i bedömningen om att det i dagsläget finns otydliga gränsdragningar. Det är otydligt var ansvarsövergången för dagvatten sker och hur det lokala omhändertagandet av dagvatten betraktas. Därmed välkomnar förvaltningen en närmare vägledning från berörda fackförvaltningar för mer enhetlig hantering av dagvatten.

Resurser för genomförande

Stadsdelsnämndernas roll i framtagandet av risk- och sårbarhetsanalyser för klimatförändringar samt åtgärdsplaner för klimatanpassningar förutsätter utökade resurser. Dessa i form av kompetens, information- och datainhämtning samt tid för planering och utförande. Enligt handlingsplanen ska detta rymmas inom ramen för den ordinarie verksamhetsplaneringen och budgeten.

Förvaltningen bedömer att det kan bli en utmaning att prioritera medel för klimatanpassningar inom ramen för ordinarie budget där även drift och underhåll behöver prioriteras.

Förvaltningen bedömer att beviljade klimatinvesteringsmedel från stadsledningskontoret har möjliggjort planering och genomförande av projekt för klimatanpassningar. Klimatinvesteringsmedlen har även fungerat som en motiverande faktor att arbeta med större hänsyn till klimatnytta. Därmed föreslår förvaltningen liknande satsningar centralt som kan stödja och möjliggöra stadsdelsnämndernas lokala arbete med klimatanpassningar.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning
Administrativa avdelningen

Borgarfjordsgatan 14
Box 7049
164 07 Kista
Växel 08-508 01 000
Fax
rinkeby-kista@stockholm.se
stockholm.se

Toni Mellblom
stadsdelsdirektör

Johan Hernman
administrativ chef

Bilaga

Handlingsplan för klimatanpassning 2021–2024.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, stadsdelsdirektör	2021-10-05
Johan Hernman, administrativ chef	2021-09-28